

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการทดลอง

การศึกษาการประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดในกุ้งกุลาคำลัดโดยการทดสอบ เอ็นไซม์คายาเซลส์บ่งชี้ตอนการศึกษาได้ดังนี้ คือ การสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการทดลอง การศึกษาสภาวะที่เหมาะสมในการทดลอง การศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องมือ แต่ละชนิด เลือกเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมด ในกุ้งกุลาคำวัตถุนิค และศึกษาชนิดและปริมาณของ predominant bacteria ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) เครื่องมือที่สร้างขึ้นคือ Catalasemeter ระบบ Paper disk และระบบ Filter membrane เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดแอดคิติวิติของเอ็นไซม์คายาเซลส์ โดยการวัดปริมาณแก๊สออกซิเจนที่เกิดขึ้นในรูปของ Floatation Time (FT) หน่วย เป็นวินาที เครื่องมือนี้สามารถบันทึกเวลาของ FT ได้สูงสุด 9999 วินาที และใช้ พลังงานไฟฟ้าเพียง 9 โวลต์

2) สภาวะที่เหมาะสมในการทดลองคือ เตรียมลับเหล็กโดยใช้ H_2O_2 เข้มข้นร้อยละ 3 และเติม EDTA เข้มข้น 10^{-6} มิลลาร์ ในปริมาณร้อยละ 1 ของ H_2O_2 โดยใช้ฟอลเเฟลบันฟเฟอร์ pH 7.5 ส่วนการลดการรบกวนของเอ็นไซม์คายาเซลส์จากเนื้อกุ้งทำได้โดยการแยกจุลินทรีย์ออกจากเปลือกกุ้งโดยวิธี Rinse method ก่อนทำการวัดแอดคิติวิติของเอ็นไซม์คายาเซลส์จากแบคทีเรียที่ป่นเปื้อนในกุ้งกุลาคำลัด

3) เครื่องมือที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดในกุ้งกุลาคำสอดคือ Catalasemeter ระบบ Paper disk เนื่องจากให้ค่าล้มปรุงซึ่งของความล้มพันธ์ (*r*) ที่ดี สามารถตรวจสอบแอดติวิตี้ของแบคทีเรียที่อยู่ในเชื้อราและเชื้อแบคทีเรียได้ที่จำนวนแบคทีเรียในช่วงกว้างคือ 10^4 ถึง 10^8 โคลินีต่อ มิลลิลิตร

4) การประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดในกุ้งกุลาคำวัดคุณด้วย Catalasemeter ระบบ Paper disk จากกุ้งกุลาคำที่มีแหล่งเลี้ยงจาก จังหวัดราชบูรณะครีเชอร์มาราช และ สุราษฎร์ธานี พบว่าความล้มพันธ์ Logarithm ของจำนวนโคลินี กับ Logarithm ของ FT เป็นแบบเส้นตรง โดยกุ้งจากจังหวัดราชบูรณะมีค่า *r* เท่ากับ -0.98 ($P \leq 0.05$) นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี มีค่า *r* เท่ากับ -0.97 ($P \leq 0.05$) สามารถวัดปริมาณจุลินทรีย์ที่ปนเปื้อนในกุ้งกุลาคำได้ในช่วง 10^4 ถึง 10^8 โคลินีต่อกรัม และผลการประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดในกุ้งกุลาคำจากทั้งสามจังหวัดโดยการทดสอบเอนไซม์คะทะเหลวด้วย Catalasemeter ระบบ Paper disk ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

5) ชนิดและปริมาณของ predominant bacteria ที่ปนเปื้อนในกุ้งกุลาคำจากจังหวัดราชบูรณะ คือ Micrococcus ร้อยละ 45 จังหวัดนครศรีธรรมราช และ สุราษฎร์ธานี คือ Acinetobacter ร้อยละ 39 และ 54 ตามลำดับ และแบคทีเรียที่ปนเปื้อนในกุ้งกุลาคำจากทั้งสามจังหวัดเป็นแบคทีเรียชนิด strong catalase positive เป็นส่วนใหญ่ ทำให้การประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดในกุ้งกุลาคำจากทั้งสามจังหวัดโดยการทดสอบเอนไซม์คะทะเหลวไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

6) สามารถนำ Catalasemeter ไปใช้ในการประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดในกุ้งกุลาคำวัดคุณด้วย และคาดว่าจะสามารถนำไปใช้ในงานตรวจสอบคุณภาพระหว่างกระบวนการผลิตได้

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้สรุปได้ว่า Catalasemeter ระบบ Paper disk สามารถนำมาใช้ในการประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดที่ปนเปื้อนในกุ้งกุลาคำลดได้เท่านั้น จึงน่าที่จะได้ดำเนินการทดลองศึกษาในอาหารชนิดอื่นๆ ต่อไป เนื่องจากผลการทดลองพบว่าอาหารที่เก็บที่อุณหภูมิต่ำจะมีแบคทีเรียชนิด strong catalase positive ปนเปื้อนอยู่เป็นล่วงໃหอย จึงสามารถประมาณจำนวนแบคทีเรียทั้งหมดได้โดยการทดสอบเอนไซม์คัดแยก ดังนั้น Catalasemeter ระบบ Paper disk จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในงานตรวจสอบคุณภาพอาหารที่มีลักษณะการเก็บที่อุณหภูมิต่ำได้ เช่น ผลิตภัณฑ์เนื้อ และอาหารแช่แข็งชนิดอื่น ๆ

ศูนย์วิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย